Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (dziewiąta izba)

z dnia 14 marca 2024 r.*

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Artykuł 258 TFUE – Dyrektywa (UE) 2018/1972 – Europejski kodeks łączności elektronicznej – Brak transpozycji i poinformowania o przepisach transponujących – Artykuł 260 ust. 3 TFUE – Żądanie zasądzenia zapłaty w formie ryczałtu i okresowej kary pieniężnej – Kryteria służące ustaleniu wysokości kary – Częściowe cofnięcie środka prawnego

W sprawie C-457/22

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 258 TFUE i art. 260 ust. 3 TFUE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 8 lipca 2022 r.,

**Komisja Europejska**, którą reprezentowali M. Kocjan, U. Małecka, L. Malferrari i E. Manhaeve, w charakterze pełnomocników,

strona skarżąca,

przeciwko

**Republice Słowenii**, którą reprezentowała T. Mihelič Žitko, w charakterze pełnomocnika,

strona pozwana,

TRYBUNAŁ (dziewiąta izba),

w składzie: J.-C. Bonichot, pełniący obowiązki prezesa izby, S. Rodin i L.S. Rossi (sprawozdawczyni), sędziowie,

rzecznik generalny: T. Ćapeta,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

* Język postępowania: słoweński.

## Wyrok

1 W skardze Komisja Europejska wnosi do Trybunału o:

– stwierdzenie, że poprzez nieprzyjęcie wszystkich przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej (Dz.U. 2018, L 321, s. 36), a w każdym razie poprzez niepoinformowanie Komisji o takich przepisach Republika Słowenii uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 124 ust. 1 tej dyrektywy;

– zasądzenie od Republiki Słowenii na podstawie art. 260 ust. 3 TFUE zapłaty dziennej okresowej kary pieniężnej w wysokości 6256,17 EUR, licząc od dnia ogłoszenia wyroku w niniejszej sprawie, z powodu uchybienia przez rzeczone państwo członkowskie obowiązkowi poinformowania o środkach podjętych w celu transpozycji wspomnianej dyrektywy;

– zasądzenie od Republiki Słowenii na podstawie art. 260 ust. 3 TFUE zapłaty ryczałtu w kwocie 1390,77 EUR dziennie, pomnożonej przez liczbę dni, w których trwało uchybienie opisane w tiret pierwszym, jednak co najmniej w kwocie 383 000 EUR, oraz

– obciążenie Republiki Słowenii kosztami postępowania.

### Ramy prawne

2 Motywy 2 i 3 dyrektywy 2018/1972 stanowią:

„(2) Funkcjonowanie pięciu dyrektyw, które stanowią część obowiązujących ram regulacyjnych dla sieci i usług łączności elektronicznej […], podlega okresowemu przeglądowi przeprowadzanemu przez Komisję w szczególności w celu określenia potrzeby zmiany w świetle rozwoju techniki i sytuacji rynkowej.

(3) W swym komunikacie z dnia 6 maja 2015 r. ustanawiającym strategię jednolitego rynku cyfrowego dla Europy Komisja wskazała, że przegląd ram regulacyjnych sektora telekomunikacyjnego dotyczyłby głównie środków nastawionych na zachęcanie do inwestowania w szybkie sieci szerokopasmowe, zapewnienie spójnego podejścia w ramach rynku wewnętrznego do polityki widma radiowego i zarządzania widmem, ustanowienie warunków do funkcjonowania prawdziwego rynku wewnętrznego dzięki przezwyciężeniu fragmentacji regulacyjnej, zapewnienie skutecznej ochrony konsumentów, równych warunków działania wszystkim uczestnikom rynku i spójnego stosowania przepisów, a także zapewnienie większej skuteczności regulacyjnych ram instytucjonalnych”.

3 Artykuł 1 tej dyrektywy, zatytułowany „Przedmiot, zakres stosowania i cele”, stanowi:

„1. Niniejsza dyrektywa ustanawia zharmonizowane ramy prawne regulujące sieci łączności elektronicznej, usługi łączności elektronicznej, urządzenia i usługi towarzyszące i niektóre aspekty urządzeń końcowych. Określa ona zadania krajowych organów regulacyjnych i, w stosownych przypadkach, innych właściwych organów oraz zbiór procedur w celu zapewnienia zharmonizowanego stosowania ram prawnych w obrębie Unii [Europejskiej].

2. Celami niniejszej dyrektywy są:

a) wdrożenie rynku wewnętrznego w dziedzinie sieci i usług łączności elektronicznej prowadzące do realizacji i rozpowszechniania sieci o bardzo dużej przepustowości, powstania zrównoważonej konkurencji, interoperacyjności usług łączności elektronicznej, dostępności, bezpieczeństwa sieci i usług oraz korzyści dla użytkownika końcowego; oraz

b) zapewnienie świadczenia w całej Unii publicznie dostępnych, przystępnych cenowo usług dobrej jakości poprzez skuteczną konkurencję i wybór, aby sprostać sytuacjom, w których rynek nie zaspokaja w sposób zadowalający potrzeb użytkowników końcowych, w tym użytkowników z niepełnosprawnościami, tak aby mieli oni dostęp do usług na równi z innymi użytkownikami końcowymi, oraz ustanowić niezbędne prawa użytkowników końcowych.

[…]”.

4 Artykuł 124 rzeczonej dyrektywy, zatytułowany „Transpozycja”, stanowi w ust. 1:

„Państwa członkowskie przyjmują i publikują, najpóźniej do dnia 21 grudnia 2020 r., przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 21 grudnia 2020 r.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Przepisy te zawierają także wskazanie, że w istniejących przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odniesienia do dyrektyw uchylonych niniejszą dyrektywą należy odczytywać jako odniesienia do niniejszej dyrektywy. Metody dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określane są przez państwa członkowskie”.

## Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi i przebieg postępowania przed Trybunałem

5 Ponieważ Republika Słowenii nie przekazała żadnej informacji dotyczącej przyjęcia przepisów niezbędnych do transpozycji dyrektywy 2018/1972 do prawa słoweńskiego zgodnie z art. 124 tej dyrektywy, w dniu 4 lutego 2021 r. Komisja przesłała do tego państwa członkowskiego wezwanie do usunięcia uchybienia.

6 Po złożeniu wniosku o przedłużenie terminu udzielenia odpowiedzi na wspomniane wezwanie do usunięcia uchybienia i uzyskaniu przedłużenia tego terminu władze słoweńskie odpowiedziały w dniu 4 czerwca 2021 r., wskazując w szczególności, że dyrektywa 2018/1972 ma zostać transponowana w drodze ustawy (zwanej dalej „ustawą transponującą”), która zostanie opublikowana i notyfikowana Komisji najpóźniej w grudniu 2021 r.

7 W dniu 23 września 2021 r. Komisja skierowała do Republiki Słowenii uzasadnioną opinię. W dniu 5 listopada 2021 r. władze słoweńskie wniosły o przedłużenie terminu udzielenia odpowiedzi na uzasadnioną opinię i poinformowały Komisję o incydencie w trakcie wewnętrznej procedury ustawodawczej będącym przyczyną opóźnienia w przyjęciu wspomnianej ustawy, która w tej sytuacji ma zostać opublikowana i notyfikowana w marcu 2022 r.

8 Komisja uwzględniła ten wniosek i przedłużyła wspomniany termin do dnia 23 lutego 2022 r.

9 W odpowiedzi z dnia 18 lutego 2022 r. na uzasadnioną opinię władze słoweńskie wskazały, że nieprzewidziane okoliczności spowodowały dodatkowe opóźnienie w transpozycji dyrektywy 2018/1972. W szczególności wskazały one, że projekt ustawy transponującej ma w tej sytuacji zostać przyjęty w kwietniu 2022 r., po czym rzeczona ustawa zostanie opublikowana i notyfikowana Komisji. Ponadto w dniu 18 marca 2022 r. wspomniane władze przekazały tabelę korelacji pomiędzy przepisami rzeczonego projektu ustawy a niektórymi przepisami omawianej dyrektywy. W dniu 25 marca 2022 r. Komisja przedstawiła uwagi w przedmiocie rzeczonego projektu ustawy.

10 Biorąc pod uwagę, że Republika Słowenii nie przyjęła przepisów niezbędnych do wykonania omawianej dyrektywy, w dniu 6 kwietnia 2022 r. Komisja postanowiła wnieść do Trybunału skargę rozpatrywaną w niniejszym postępowaniu.

11 W dniu 12 kwietnia 2022 r. władze słoweńskie poinformowały Komisję, że głosowanie nad projektem ustawy transponującej zostało zawieszone ze względu na wniosek grupy posłów o zorganizowanie referendum konsultacyjnego w sprawie tego projektu.

12 W dniu 14 czerwca 2022 r. władze słoweńskie poinformowały Komisję o postępach poczynionych w transpozycji dyrektywy 2018/1972. W szczególności wskazały one, że po zmianie kadencji parlamentarnej przerwano wszystkie procedury legislacyjne rozpoczęte w poprzedniej kadencji, w tym tę dotyczącą projektu ustawy transponującej, że zgłoszono nowy projekt ustawy transponującej i że żadne referendum w jego sprawie nie zostało ani nie zostanie zorganizowane. Władze te nie poinformowały o żadnym terminie przyjęcia nowego projektu ustawy.

13 W dniu 8 lipca 2022 r. Komisja wniosła skargę rozpatrywaną w niniejszym postępowaniu.

14 Republika Słowenii wniosła do Trybunału, tytułem żądania głównego, o obniżenie wysokości kar pieniężnych, o których nałożenie wniosła Komisja, oraz – tytułem żądania ewentualnego – o oddalenie roszczeń Komisji w całości.

15 W duplice z dnia 19 grudnia 2022 r. Republika Słowenii poinformowała Trybunał, że w dniu 28 września 2022 r. ustawę transponującą przyjęto, że tego samego dnia poinformowała ona o tym Komisję i że ustawa ta weszła w życie w dniu 10 listopada 2022 r.

16 W dniu 19 grudnia 2022 r. pisemny etap postępowania w niniejszej sprawie został zamknięty.

17 W akcie z dnia 20 czerwca 2023 r. Komisja poinformowała Trybunał, że transpozycję dyrektywy 2018/1972 przez Republikę Słowenii można uznać za dokonaną w dniu 10 listopada 2022 r., i częściowo cofnęła skargę, odstępując od wniosku o nałożenie okresowej kary pieniężnej, dostosowując jednocześnie odpowiednio swoje żądania dotyczące zasądzenia od rzeczonego państwa członkowskiego zapłaty ryczałtu w kwocie 958 240,53 EUR.

18 W dniu 31 lipca 2023 r. Republika Słowenii przedstawiła swoje uwagi w przedmiocie cofnięcia przez Komisję części zarzutów i odpowiedniego dostosowania jej żądań.

## W przedmiocie skargi

### *W przedmiocie uchybienia w świetle art. 258 TFUE*

*Argumentacja stron*

19 Komisja przypomina, że na podstawie art. 288 akapit trzeci TFUE państwa członkowskie są zobowiązane do przyjęcia przepisów niezbędnych do zapewnienia transpozycji dyrektyw do ich krajowych porządków prawnych w terminach wskazanych w tych dyrektywach oraz do niezwłocznego poinformowania Komisji o tych przepisach.

20 Komisja wyjaśnia, że istnienie uchybienia należy oceniać na podstawie sytuacji danego państwa członkowskiego w momencie upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii.

21 Otóż w niniejszej sprawie w dniu upływu wspomnianego terminu, a nawet w dniu wniesienia skargi rozpatrywanej w niniejszym postępowaniu, Republika Słowenii wciąż nie podjęła, zdaniem Komisji, środków niezbędnych do transpozycji dyrektywy 2018/1972 do swojego prawa krajowego, a w każdym razie nie poinformowała jej o nich.

22 Zdaniem Komisji Republika Słowenii nie kwestionuje w rzeczywistości zarzucanego jej uchybienia, lecz ogranicza się do usprawiedliwienia go okolicznościami o charakterze praktycznym i wewnętrznym. Tymczasem braku transpozycji dyrektywy w terminie w niej przewidzianym nie można usprawiedliwić takimi okolicznościami.

23 Republika Słowenii w istocie nie kwestionuje uchybienia i ogranicza się do opisania przebiegu prac, które doprowadziły ostatecznie do przyjęcia ustawy transponującej, która miała wejść w życie 10 listopada 2022 r. Podkreśla ona jednak, że w trakcie całej procedury lojalnie współpracowała z Komisją i informowała ją na bieżąco o postępach w tejże procedurze, której opóźnienie było w jej opinii spowodowane nieprzewidzianymi okolicznościami, wyjaśnionymi Komisji przez rzeczone państwo członkowskie w odpowiedzi na uzasadnioną opinię.

*Ocena Trybunału*

24 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem istnienie uchybienia powinno być oceniane w zależności od sytuacji istniejącej w danym państwie członkowskim w momencie upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii, a zmiany, które nastąpiły w okresie późniejszym, nie mogą być uwzględniane przez Trybunał [wyrok z dnia 25 lutego 2021 r., Komisja/Hiszpania (Dyrektywa o danych osobowych – Dziedzina karna), C-658/19, EU:C:2021:138, pkt 15 i przytoczone tam orzecznictwo].

25 Ponadto Trybunał wielokrotnie orzekał, iż jeżeli dyrektywa wyraźnie przewiduje obowiązek zapewnienia przez państwa członkowskie, że przepisy niezbędne do jej wykonania zawierają odniesienie do tej dyrektywy lub odniesienie takie powinno towarzyszyć ich urzędowej publikacji, to państwa członkowskie muszą w każdym razie przyjąć akt prawny dokonujący transpozycji omawianej dyrektywy [wyrok z dnia 25 lutego 2021 r., Komisja/Hiszpania (Dyrektywa o danych osobowych – Dziedzina karna), C-658/19, EU:C:2021:138, pkt 16 i przytoczone tam orzecznictwo].

26 W niniejszej sprawie przedłużony przez Komisję termin udzielenia odpowiedzi na uzasadnioną opinię upłynął w dniu 23 lutego 2022 r. W konsekwencji istnienie zarzucanego uchybienia należy oceniać w świetle przepisów krajowych obowiązujących w tym dniu [zob. podobnie wyrok z dnia 25 lutego 2021 r., Komisja/Hiszpania (Dyrektywa o danych osobowych – Dziedzina karna), C-658/19, EU:C:2021:138, pkt 17 i przytoczone tam orzecznictwo].

27 W tym względzie bezsporne jest, że do wspomnianego dnia Republika Słowenii nie podjęła środków niezbędnych do zapewnienia transpozycji dyrektywy 2018/1972 i, wobec tego, nie poinformowała o tych środkach Komisji.

28 W celu usprawiedliwienia uchybienia Republika Słowenii przywołuje z jednej strony incydent, który miał miejsce w trakcie procedury ustawodawczej, zmianę kadencji parlamentarnej, a także wniosek o organizację referendum konsultacyjnego, a z drugiej strony podkreśla ducha kooperacji i lojalnej współpracy, którym zawsze wykazywała się we współpracy z Komisją.

29 Tymczasem takimi argumentami nie można usprawiedliwić zarzucanego przez Komisję uchybienia.

30 Z jednej strony bowiem, wewnętrzne okoliczności o charakterze konstytucyjnym podnoszone przez Republikę Słowenii nie mogą mieć znaczenia, ponieważ zgodnie z utrwalonym orzecznictwem praktyki lub sytuacje porządku wewnętrznego państwa członkowskiego nie mogą uzasadniać nieprzestrzegania zobowiązań i terminów wynikających z dyrektyw Unii ani, w konsekwencji, spóźnionej lub niepełnej transpozycji tych dyrektyw [wyrok z dnia 13 stycznia 2021 r., Komisja/Słowenia (MiFID II), C-628/18, EU:C:2021:1, pkt 79 i przytoczone tam orzecznictwo].

31 Z drugiej strony okoliczność, że Republika Słowenii współpracowała z Komisją, także nie ma znaczenia dla oceny rzeczywistości uchybienia zarzucanego rzeczonemu państwu członkowskiemu, ponieważ państwa członkowskie i instytucje Unii mają, zgodnie z art. 4 ust. 3 TUE, obowiązek wzajemnej współpracy i ponieważ obowiązek ten obejmuje także właściwą i pełną transpozycję dyrektyw w terminach w nich przewidzianych.

32 Należy zatem stwierdzić, że poprzez nieprzyjęcie, do dnia upływu przedłużonego przez Komisję terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii, przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania dyrektywy 2018/1972 i, wobec tego, niepoinformowanie o tych przepisach Komisji, Republika Słowenii uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 124 ust. 1 tej dyrektywy.

### *W przedmiocie żądań wniesionych z tytułu art. 260 ust. 3 TFUE*

#### *W przedmiocie wniosku o zasądzenie zapłaty w formie okresowej kary pieniężnej*

33 Jak zauważono w pkt 17 niniejszego wyroku, w akcie z dnia 20 czerwca 2023 r. Komisja uznała, że transpozycję dyrektywy 2018/1972 przez Republikę Słowenii można uznać za dokonaną w dniu 10 listopada 2022 r., i wycofała w związku z tym wniosek o nałożenie okresowej kary pieniężnej.

34 W tych okolicznościach nie ma potrzeby orzekania w przedmiocie tego wniosku.

*W przedmiocie wniosku o zasądzenie zapłaty w formie ryczałtu*

– *Argumentacja stron*

35 Komisja twierdzi z jednej strony, że dyrektywa 2018/1972 została przyjęta w ramach zwykłej procedury ustawodawczej i wobec tego wchodzi w zakres stosowania art. 260 ust. 3 TFUE, a z drugiej strony, że uchybienie przez Republikę Słowenii zobowiązaniom przewidzianym w art. 124 ust. 1 tej dyrektywy stanowi oczywisty brak poinformowania o środkach podjętych w celu transpozycji dyrektywy w rozumieniu art. 260 ust. 3 TFUE.

36 Komisja przypomina, że w pkt 23 swojego komunikatu 2011/C 12/01, zatytułowanego „Stosowanie art. 260 ust. 3 TFUE” (Dz.U. 2011, C 12, s. 1) (zwanego dalej „komunikatem z 2011 r.”), wyjaśniła, że kary, jakie zaproponuje ona na mocy art. 260 ust. 3 TFUE, będą obliczane z wykorzystaniem tej samej metody, którą stosuje się w wypadku wnoszenia spraw do Trybunału w trybie art. 260 ust. 2 TFUE i którą wyjaśniono w pkt 14–18 komunikatu Komisji SEC(2005) 1658 [(Dz.U. 2007, C 126, s. 15)], zatytułowanego „Stosowanie art. [260 TFUE]” (zwanego dalej „komunikatem z 2005 r.”).

37 W związku z tym ustalenie wysokości kary powinno być uzasadnione: w pierwszej kolejności – wagą uchybienia, w drugiej kolejności –czasem jego trwania, w trzeciej kolejności – potrzebą zapewnienia skutku odstraszającego samej kary w celu uniknięcia kolejnych uchybień.

38 Jeśli chodzi, w pierwszej kolejności, o wagę uchybienia, to zgodnie z pkt 16 komunikatu z 2005 r. i z komunikatem z 2011 r. Komisja twierdzi, że ustaliła współczynnik wagi uchybienia, biorąc pod uwagę dwa parametry, a mianowicie, z jednej strony, znaczenie uregulowań Unii będących przedmiotem uchybienia, a z drugiej strony, konsekwencje tego uchybienia dla interesu ogólnego i jednostkowego będących przedmiotem postępowania.

39 Tak więc z jednej strony Komisja zauważa, że dyrektywa 2018/1972 jest głównym aktem prawodawczym w dziedzinie łączności elektronicznej. Przede wszystkim, zdaniem Komisji, Europejski kodeks łączności elektronicznej (zwany dalej „EKŁE”) modernizuje ramy regulacyjne Unii dotyczące łączności elektronicznej poprzez zwiększenie możliwości wyboru i praw konsumentów, zapewnienie wyższych standardów usług komunikacyjnych, wspieranie inwestycji w sieci o bardzo dużej przepustowości oraz promowanie bezprzewodowego dostępu do łączności o bardzo dużej przepustowości w całej Unii. Ponadto EKŁE wprowadza przepisy regulujące organizację sektora łączności elektronicznej, w tym jego strukturę instytucjonalną i zarządzanie nim. Przepisy kodeksu wzmacniają rolę krajowych organów regulacyjnych poprzez ustanowienie minimalnego zestawu kompetencji dla tych organów oraz zwiększenie ich niezależności poprzez ustanowienie wymogów dotyczących ich powoływania i obowiązków w kwestii przekazywania informacji. Poza tym EKŁE zapewnia również skuteczne i efektywne zarządzanie widmem radiowym (zwanym dalej „widmem”). Wspomniane przepisy zapewniają większą spójność praktyk państw członkowskich w odniesieniu do kluczowych aspektów wydawania zezwoleń na korzystanie z widma. Przepisy te sprzyjają konkurencji w zakresie infrastruktury i wdrażaniu sieci o bardzo dużej przepustowości w całej Unii. Wreszcie EKŁE reguluje różne aspekty świadczenia usług łączności elektronicznej, w tym obowiązki świadczenia usługi powszechnej, zasoby numeracyjne i prawa użytkowników końcowych. Wzmocnienie tych uregulowań ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa i ochrony konsumentów, w szczególności w odniesieniu do przystępnego cenowo dostępu do wspomnianych usług.

40 Z drugiej strony zdaniem Komisji brak transpozycji dyrektywy 2018/1972 do prawa słoweńskiego, po pierwsze, zakłóca praktyki regulacyjne w całej Unii – w odniesieniu do zarządzania systemem łączności elektronicznej, wydawania zezwoleń na korzystanie z widma i zasad dostępu do rynku. Wskutek tego przedsiębiorstwa nie mogą korzystać ani z bardziej spójnych i przewidywalnych procesów przyznawania lub odnawiania istniejących praw do użytkowania widma, ani z przewidywalności regulacyjnej zapewnianej przez minimalny 20-letni okres ważności licencji na użytkowanie widma. Takie nieprawidłowości mają zdaniem Komisji bezpośredni wpływ na dostępność i rozwój sieci o bardzo dużej przepustowości w Unii. Po drugie, konsumenci nie mogą korzystać z szeregu wymiernych korzyści, które zapewnia im wspomniana dyrektywa, takich jak rozwiązania dotyczące dostępu do przystępnych cenowo usług łączności, wymóg jasnego informowania o umowie, wymogi dotyczące jasności w zakresie taryf, ułatwienie zmiany dostawcy sieci w celu uzyskania bardziej przystępnych cen detalicznych oraz wymóg zapewnienia przez operatorów równego dostępu do usług łączności użytkownikom końcowym z niepełnosprawnościami.

41 Ponieważ Republika Słowenii poinformowała Komisję o środkach transponujących bardzo ograniczoną liczbę przepisów dyrektywy 2018/1972, Komisja proponuje zastosowanie współczynnika wagi uchybienia o wartości 9.

42 W drugiej kolejności, w odniesieniu do czasu trwania uchybienia, Komisja utrzymuje, że odpowiada on okresowi od następnego dnia po dniu upływu terminu transpozycji dyrektywy 2018/1972, a mianowicie dnia 22 grudnia 2020 r., do dnia usunięcia uchybienia stwierdzonego w pkt 32 niniejszego wyroku, a mianowicie dnia poprzedzającego dzień wypełnienia zobowiązań przez Republikę Słowenii, co nastąpiło w dniu 10 listopada 2022 r., to jest w dniu wejścia w życie ustawy transponującej, wskazanym w pkt 15 niniejszego wyroku. Wynika z tego, zdaniem Komisji, że uchybienie trwało 688 dni.

43 W trzeciej kolejności, jeśli chodzi o zdolność płatniczą Republiki Słowenii, to Komisja zastosowała współczynnik „n” przewidziany w komunikacie 2019/C 70/01, zatytułowanym „Zmiana metody obliczania kar ryczałtowych i okresowych kar pieniężnych, proponowanych przez Komisję w postępowaniach o naruszenie przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej” (Dz.U. 2019, C 70, s. 1). Współczynnik ten uwzględnia dwa elementy, a mianowicie produkt krajowy brutto (PKB) oraz znaczenie instytucjonalne danego państwa członkowskiego, wyznaczone liczbą miejsc, jaką dysponuje rzeczone państwo członkowskie w Parlamencie Europejskim.

44 Pomimo że Trybunał w wyroku z dnia 20 stycznia 2022 r., Komisja/Grecja (Odzyskanie pomocy państwa – Żelazonikiel) (C-51/20, EU:C:2022:36), zakwestionował już znaczenie zarówno tego drugiego elementu, jak i współczynnika korygującego o wartości 4,5 przewidzianych w tym komunikacie, to jednak Komisja postanowiła zastosować w niniejszej sprawie kryteria w nim wskazane, w oczekiwaniu na wydanie nowego komunikatu, uwzględniającego to najnowsze orzecznictwo Trybunału.

45 Tak więc zgodnie z komunikatem Komisji 2022/C 74/02, zatytułowanym „Aktualizacja danych wykorzystywanych do obliczania kar ryczałtowych i okresowych kar pieniężnych wskazywanych Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej przez Komisję w ramach postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego” (Dz.U. 2022, C 74, s. 2) (zwanym dalej „komunikatem z 2022 r.”), współczynnik „n” dla Republiki Słowenii wynosi 0,17.

46 Jeśli chodzi o ustalenie kwoty ryczałtu, to z pkt 20 komunikatu z 2005 r. wynika, że powinien on mieć przynajmniej stałą, minimalną stawkę, odzwierciedlającą zasadę, że każdy przypadek uporczywego niestosowania się do prawa Unii stanowi sam w sobie – niezależnie od dodatkowych okoliczności obciążających – naruszenie zasady praworządności we wspólnocie prawa, które powinno podlegać odpowiedniej karze. Zgodnie z komunikatem z 2022 r. minimalny ryczałt dla Republiki Słowenii wynosi 383 000 EUR.

47 Przy zastosowaniu metody ustalonej w komunikatach z 2005 r. i z 2011 r., gdyby kwota obliczonego ryczałtu przekroczyła wspomnianą minimalną stawkę ryczałtu, Komisja zaproponowałaby, aby Trybunał ustalił kwotę ryczałtu poprzez pomnożenie stawki dziennej przez liczbę dni trwania uchybienia, czyli w niniejszej sprawie – 688 dni.

48 Tak więc stawkę dzienną ryczałtu powinno się obliczyć, mnożąc jednolitą stawkę bazową mającą zastosowanie do obliczania stawki dziennej ryczałtu przez współczynnik wagi uchybienia i przez współczynnik „n”. Otóż jednolita stawka bazowa wynosi, zgodnie z komunikatem z 2022 r., 909 EUR. W niniejszej sprawie współczynnik wagi uchybienia wynosi 9. Współczynnik „n” wynosi 0,17. Wynika z tego, że kwota ryczałtu wynosi 1390,77 EUR dziennie.

49 Wysokość ryczałtu należy zatem, zdaniem Komisji, ustalić na kwotę 958 240,53 EUR.

50 Republika Słowenii uważa, że taka kwota jest zbyt wysoka.

51 Przede wszystkim, jeśli chodzi o współczynnik wagi uchybienia, to skutki dla interesu ogólnego i jednostkowego braku transpozycji dyrektywy 2018/1972 do prawa słoweńskiego nie są jej zdaniem tak istotne, jak utrzymuje Komisja.

52 Republika Słowenii podnosi bowiem, że przekazała Komisji w dniu 18 marca 2022 r. tabelę korelacji, w której wymieniła przepisy prawa słoweńskiego zapewniające częściową transpozycję omawianej dyrektywy. Otóż w związku z wdrożeniem tych przepisów skutki braku transpozycji omawianej dyrektywy są jej zdaniem mniej znaczące niż oszacowała to Komisja.

53 Poza tym nieustające wysiłki Republiki Słowenii, aby w jak najkrótszym czasie osiągnąć cele dyrektywy 2018/1972, znajdują jej zdaniem również odzwierciedlenie w stałych postępach rzeczonego państwa członkowskiego, jeśli chodzi o jego pozycję w rankingu opracowanego przez Komisję wskaźnika referencyjnego DESI (*Digital Economy and Society Index*) (indeksu gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego), który monitoruje ogólny stan cyfryzacji w Unii oraz postępy w zakresie konkurencyjności cyfrowej w każdym państwie członkowskim.

54 Ponadto, jeśli chodzi o współczynnik trwania uchybienia, to Republika Słowenii twierdzi, że w przeciwieństwie do założeń metody stosowanej przez Komisję, okres, który należy wziąć pod uwagę w celu określenia czasu trwania tego uchybienia, nie zaczyna się w następnym dniu po dniu upływu terminu transpozycji wskazanego w omawianej dyrektywie, lecz – zgodnie z orzecznictwem – biegnie od dnia upływu terminu wskazanego w uzasadnionej opinii.

55 Wreszcie, jeśli chodzi o współczynnik „n”, to Republika Słowenii opiera się między innymi na pkt 111–117 wyroku z dnia 20 stycznia 2022 r., Komisja/Grecja (Odzyskanie pomocy państwa – Żelazonikiel) (C-51/20, EU:C:2022:36), kiedy twierdzi, że Komisja niesłusznie uwzględniła znaczenie instytucjonalne rzeczonego państwa członkowskiego w Unii i zastosowała współczynnik korygujący o wartości 4,5 przewidziany w komunikacie 2019/C 70/01, wspomnianym w pkt 43 niniejszego wyroku.

56 Komisja odpowiada, z jednej strony, że jeśli chodzi o wagę uchybienia, o którym mowa, to uwzględniwszy częściową transpozycję notyfikowaną jej przez Republikę Słowenii, zaproponowała zastosowanie współczynnika o wartości 9. Transpozycja sześciu ze 127 artykułów dyrektywy 2018/1972 nie uzasadnia bowiem, zdaniem Komisji, zastosowania niższego współczynnika wagi uchybienia, i to tym bardziej że nie wszystkie artykuły, do których odnosi się Republika Słowenii w odpowiedzi na skargę, można uznać za zapewniające pełną transpozycję. Poza tym coraz wyższa pozycja Republiki Słowenii w rankingu wskaźnika referencyjnego DESI nie ma, zdaniem Komisji, znaczenia dla określenia wagi wspomnianego uchybienia.

57 Z drugiej strony, jeśli chodzi o czas trwania uchybienia, to Komisja przypomina, że zgodnie z pkt 17 komunikatu z 2005 r., a także z pkt 27 i 31 komunikatu z 2011 r. okres istotny dla ustalenia czasu trwania uchybienia i obliczenia jego współczynnika to okres liczony od następnego dnia po dniu upływu terminu transpozycji wskazanego w danej dyrektywie aż do dnia, w którym Komisja postanowiła wnieść skargę do Trybunału.

58 Nie stoi to zdaniem Komisji na przeszkodzie temu, aby Trybunał rozważył inny okres i, rzeczywiście, Trybunał ustala czas trwania uchybienia, uznając za dzień jego ustania dzień, w którym Trybunał dokonał oceny okoliczności faktycznych, a nie dzień, w którym Komisja wniosła do niego skargę. Ponieważ Komisja nie może oprzeć się na dacie dokonywania oceny przez Trybunał, musi w swojej opinii przyjąć inne daty powstania i ustania uchybienia dla określenia wspomnianego czasu trwania i przy obliczaniu współczynnika.

59 Komisja uważa, że przy obliczaniu współczynnika powinno się uwzględnić cały okres, który upłynął od dnia upływu terminu transpozycji omawianej dyrektywy. W ramach postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego cel, który należy osiągnąć poprzez uwzględnienie dnia upływu terminu wskazanego w uzasadnionej opinii, polega zdaniem Komisji na ustaleniu, do celów stwierdzenia uchybienia w rozumieniu art. 260 ust. 1 TFUE, istnienia wspomnianego uchybienia dokładnie w tym dniu. Tymczasem, z samej definicji, czas trwania uchybienia nie ogranicza się zdaniem Komisji do wspomnianego dnia, lecz dotyczy całego okresu trwania uchybienia, który rozpoczął się nie dopiero w dniu upływu terminu wskazanego w uzasadnionej opinii, lecz już w dniu upływu terminu transpozycji omawianej dyrektywy. Wskutek powyższego w opinii Komisji nie można uznać, że istnienie uchybienia rozpoczyna się dopiero od dnia upływu terminu wskazanego w uzasadnionej opinii.

60 Takie podejście jest jej zdaniem zgodne z zasadą równego traktowania. Gdyby dniem powstania uchybienia, który należałoby uwzględnić do celów obliczenia współczynnika czasu jego trwania i nałożenia kary, byłby dzień upływu terminu wskazanego w uzasadnionej opinii, czas trwania tego uchybienia zależałby od czasu trwania postępowania poprzedzającego wniesienie skargi. Mogłoby to skutkować nierównym traktowaniem państw członkowskich, które obowiązywał ten sam termin transpozycji.

61 Komisja podkreśla także, że dzień mający znaczenie dla ustalenia czasu trwania uchybienia zależy od przedmiotu tego uchybienia. W ramach postępowania przewidzianego w art. 260 ust. 2 TFUE chodzi o niewykonanie wyroku Trybunału, dlatego mającym znaczenie punktem odniesienia w czasie jest zdaniem Komisji dzień ogłoszenia tego wyroku. Natomiast w wypadku postępowania, o którym mowa w art. 260 ust. 3 TFUE, uchybienie polega na niepoinformowaniu przez państwo członkowskie o przepisach transponujących dyrektywę, dlatego mającym znaczenie punktem odniesienia w czasie jest zdaniem Komisji dzień, w którym rzeczone państwo członkowskie uchybiło swojemu zobowiązaniu do poinformowania o wspomnianych przepisach transponujących.

62 W duplice Republika Słowenii podnosi, że nałożenie kary pieniężnej nie jest już uzasadnione, ponieważ dyrektywa 2018/1972 została w pełni transponowana do prawa słoweńskiego w dniu 10 listopada 2022 r.

– *Ocena Trybunału*

63 Ponieważ, jak wynika z pkt 32 niniejszego wyroku, zostało ustalone, że do dnia upływu wyznaczonego w uzasadnionej opinii i przedłużonego przez Komisję terminu Republika Słowenii nie poinformowała Komisji o środkach podjętych w celu pełnej transpozycji dyrektywy 2018/1972 w rozumieniu art. 260 ust. 3 TFUE, stwierdzone w ten sposób uchybienie wchodzi w zakres stosowania tego przepisu.

64 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem celowość zasądzenia zapłaty ryczałtu w świetle wspomnianego przepisu opiera się na ocenie skutków niewykonania zobowiązań przez dane państwo członkowskie dla interesów prywatnych i interesu publicznego, w szczególności gdy uchybienie trwało przez dłuższy czas [zob. podobnie wyrok z dnia 25 lutego 2021 r., Komisja/Hiszpania (Dyrektywa o danych osobowych – Dziedzina karna), C-658/19, EU:C:2021:138, pkt 54 i przytoczone tam orzecznictwo].

65 Jeśli chodzi o celowość nałożenia w niniejszej sprawie ryczałtu, to należy przypomnieć, że zadaniem Trybunału jest, w każdej zawisłej przed nim sprawie, na podstawie zarówno okoliczności danego przypadku, jak i stopnia perswazji i odstraszania, który uzna on za wymagany, określenie właściwych kar pieniężnych, w szczególności w celu zapobieżenia powtarzaniu się analogicznych naruszeń prawa Unii [wyrok z dnia 25 lutego 2021 r., Komisja/Hiszpania (Dyrektywa o danych osobowych – Dziedzina karna), C-658/19, EU:C:2021:138, pkt 69 i przytoczone tam orzecznictwo].

66 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że niezależnie od faktu, iż Republika Słowenii współpracowała ze służbami Komisji przez cały czas trwania postępowania poprzedzającego wniesienie skargi i że informowała je o przyczynach, które uniemożliwiały jej dokonanie transpozycji dyrektywy 2018/1972 do prawa słoweńskiego, wszystkie okoliczności prawne i faktyczne dotyczące stwierdzonego uchybienia, a mianowicie brak poinformowania o środkach niezbędnych do dokonania pełnej transpozycji tej dyrektywy po upływie terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii, a nawet w dniu wniesienia rozpatrywanej skargi, wskazują, że skuteczne zapobieganie powtarzaniu się w przyszłości podobnych naruszeń prawa Unii wymaga przyjęcia środka odstraszającego takiego jak nałożenie ryczałtu [zob. analogicznie wyrok z dnia 25 lutego 2021 r., Komisja/Hiszpania (Dyrektywa o danych osobowych – Dziedzina karna), C-658/19, EU:C:2021:138, pkt 70 i przytoczone tam orzecznictwo].

67 Na Republikę Słowenii należy zatem nałożyć ryczałt.

68 Jeżeli chodzi o obliczenie kwoty tego ryczałtu, to należy przypomnieć, że w ramach wykonywania przysługujących Trybunałowi uprawnień do swobodnej oceny w tej dziedzinie, zakreślonych w propozycjach Komisji, do Trybunału należy ustalenie kwoty ryczałtu, którą można zasądzić od państwa członkowskiego na podstawie art. 260 ust. 3 TFUE w taki sposób, aby była ona, z jednej strony, stosowna do okoliczności, a z drugiej strony, proporcjonalna do uchybienia, którego się dopuszczono. Do istotnych w tym względzie czynników należą: waga stwierdzonego uchybienia, czas jego trwania oraz zdolność płatnicza danego państwa członkowskiego [wyrok z dnia 25 lutego 2021 r., Komisja/Hiszpania (Dyrektywa o danych osobowych – Dziedzina karna), C-658/19, EU:C:2021:138, pkt 73 i przytoczone tam orzecznictwo].

69 Jeśli chodzi, w pierwszej kolejności, o wagę naruszenia, należy przypomnieć, że obowiązek przyjęcia środków krajowych w celu zapewnienia pełnej transpozycji dyrektywy i obowiązek poinformowania Komisji o tych środkach stanowią zasadnicze obowiązki państw członkowskich zmierzające do zapewnienia pełnej skuteczności prawa Unii, a zatem uchybienie tym zobowiązaniom należy uznać za mające pewną wagę [wyrok z dnia 25 lutego 2021 r., Komisja/Hiszpania (Dyrektywa o danych osobowych – Dziedzina karna), C-658/19, EU:C:2021:138, pkt 74 i przytoczone tam orzecznictwo].

70 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że – jak wynika z pkt 32 niniejszego wyroku – na dzień upływu wyznaczonego w uzasadnionej opinii i przedłużonego przez Komisję terminu, czyli 23 lutego 2022 r., Republika Słowenii uchybiła ciążącym na niej na mocy dyrektywy 2018/1972 zobowiązaniom w zakresie transpozycji, w związku z czym pełna skuteczność prawa Unii nie została zapewniona. Wagę tego uchybienia zwiększa ponadto okoliczność, że do wspomnianego dnia Republika Słowenii nie poinformowała jeszcze o żadnym środku podjętym w celu transpozycji wspomnianej dyrektywy.

71 Ponadto, jak podkreśla Komisja, dyrektywa 2018/1972 jest głównym aktem prawodawczym w dziedzinie łączności elektronicznej.

72 W szczególności, przede wszystkim, zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy 2018/1972, dyrektywa ta „ustanawia zharmonizowane ramy prawne regulujące sieci łączności elektronicznej, usługi łączności elektronicznej, urządzenia i usługi towarzyszące i niektóre aspekty urządzeń końcowych. Określa ona zadania krajowych organów regulacyjnych i, w stosownych przypadkach, innych właściwych organów oraz zbiór procedur w celu zapewnienia zharmonizowanego stosowania ram prawnych w obrębie Unii”.

73 Dalej, zgodnie z art. 1 ust. 2 tej dyrektywy, jej celami są, z jednej strony, wdrożenie rynku wewnętrznego w dziedzinie sieci i usług łączności elektronicznej prowadzące do realizacji i rozpowszechniania sieci o bardzo dużej przepustowości, powstania zrównoważonej konkurencji, interoperacyjności usług łączności elektronicznej, dostępności, bezpieczeństwa sieci i usług oraz korzyści dla użytkownika końcowego; oraz z drugiej strony, zapewnienie świadczenia w całej Unii publicznie dostępnych, przystępnych cenowo usług dobrej jakości poprzez skuteczną konkurencję i wybór, aby sprostać sytuacjom, w których rynek nie zaspokaja w sposób zadowalający potrzeb użytkowników końcowych, w tym użytkowników z niepełnosprawnościami, tak aby mieli oni dostęp do usług na równi z innymi użytkownikami końcowymi, oraz ustanowić niezbędne prawa użytkowników końcowych.

74 Jak bowiem wynika z motywów 2 i 3 dyrektywy 2018/1972, wprowadza ona zmiany w obowiązujących przed jej przyjęciem ramach regulacyjnych w celu uwzględnienia rozwoju techniki i sytuacji rynkowej.

75 Tymczasem, jak słusznie twierdzi Komisja, brak transpozycji dyrektywy 2018/1972 przez Republikę Słowenii, po pierwsze, zakłóca praktyki regulacyjne w całej Unii w odniesieniu do zarządzania systemem łączności elektronicznej, wydawania zezwoleń na korzystanie z widma i zasad dostępu do rynku. Wskutek tego przedsiębiorstwa nie mogą korzystać ani z bardziej spójnych i przewidywalnych procesów przyznawania lub odnawiania istniejących praw do użytkowania widma, ani z przewidywalności regulacyjnej zapewnianej przez minimalny 20-letni okres ważności licencji na użytkowanie widma. Takie nieprawidłowości mają bezpośredni wpływ na dostępność i rozwój sieci o bardzo dużej przepustowości w Unii. Po drugie, konsumenci nie mogą korzystać z szeregu wymiernych korzyści, które zapewnia im wspomniana dyrektywa,

takich jak rozwiązania dotyczące dostępu do przystępnych cenowo usług łączności, wymóg jasnego informowania o umowie, wymogi dotyczące jasności w zakresie taryf, ułatwienie zmiany dostawcy sieci w celu uzyskania bardziej przystępnych cen detalicznych oraz wymóg zapewnienia przez operatorów równego dostępu do usług łączności użytkownikom końcowym z niepełnosprawnościami.

76 Jeśli chodzi, w drugiej kolejności, o czas trwania uchybienia, to należy przypomnieć, że przy jego ocenie zasadniczo uwzględnia się stan, w momencie gdy Trybunał ocenia okoliczności faktyczne, i że tę ocenę okoliczności faktycznych uznaje się za dokonaną w dniu zakończenia postępowania [zob. podobnie wyrok z dnia 25 lutego 2021 r., Komisja/Hiszpania (Dyrektywa o danych osobowych – Dziedzina karna), C-658/19, EU:C:2021:138, pkt 79 i przytoczone tam orzecznictwo].

77 Jeśli chodzi, z jednej strony, o początek okresu uwzględnianego przy ustalaniu kwoty ryczałtu nakładanego na podstawie art. 260 ust. 3 TFUE, to Trybunał orzekł, że – w odróżnieniu od dziennej okresowej kary pieniężnej – datą, którą należy wziąć pod uwagę przy ocenie czasu trwania rozpatrywanego uchybienia, nie jest data upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii, lecz data upływu terminu transpozycji przewidzianego w danej dyrektywie [zob. podobnie wyroki: z dnia 16 lipca 2020 r., Komisja/Rumunia (Przeciwdziałanie praniu pieniędzy), C-549/18, EU:C:2020:563, pkt 79; z dnia 16 lipca 2020 r., Komisja/Irlandia (Przeciwdziałanie praniu pieniędzy), C-550/18, EU:C:2020:564, pkt 90].

78 W niniejszej sprawie nie podważono skutecznie tego, że na dzień upływu terminu transpozycji wskazanego w art. 124 dyrektywy 2018/1972, czyli do dnia 21 grudnia 2020 r., Republika Słowenii nie przyjęła wszystkich przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do zapewnienia pełnej transpozycji tej dyrektywy i, wobec tego, nie poinformowała o nich Komisji.

79 Z drugiej strony, w uwagach dotyczących odpowiedniego dostosowania żądań Komisji Republika Słowenii nie kwestionuje, że transpozycję dyrektywy 2018/1972 do prawa słoweńskiego można uznać za dokonaną w dniu 10 listopada 2022 r.

80 Wynika z tego, że uchybienie stwierdzone w pkt 32 niniejszego wyroku trwało pomiędzy dniem 22 grudnia 2020 r. a dniem 11 listopada 2022 r., czyli przez okres 688 dni, co oznacza, że trwało ono przez bardzo długi czas.

81 Niemniej jednak należy wziąć pod uwagę, że wspomniany czas trwania uchybienia mógł być częściowo skutkiem wyjątkowych okoliczności związanych z pandemią COVID-19. Republika Słowenii utrzymuje bowiem, co nie zostało zakwestionowane, że powyższe, nieprzewidywalne i niezależne od jej woli okoliczności opóźniły proces legislacyjny niezbędny do transpozycji dyrektywy 2018/1972, a tym samym wydłużyły okres trwania tego uchybienia.

82 Jeśli chodzi, w trzeciej kolejności, o zdolność płatniczą rzeczonego państwa członkowskiego, to z orzecznictwa Trybunału wynika, że należy wziąć pod uwagę PKB tego państwa członkowskiego według stanu na dzień dokonywania przez Trybunał oceny okoliczności faktycznych [zob. podobnie wyroki: z dnia 16 lipca 2020 r., Komisja/Rumunia (Przeciwdziałanie praniu pieniędzy), C-549/18, EU:C:2020:563, pkt 85; z dnia 16 lipca 2020 r., Komisja/Irlandia (Przeciwdziałanie praniu pieniędzy), C-550/18, EU:C:2020:564, pkt 97].

83 Komisja proponuje, by oprócz PKB Republiki Słowenii uwzględnić także jej znaczenie instytucjonalne w Unii wyrażone liczbą głosów, jaką rzeczone państwo członkowskie dysponuje w Parlamencie Europejskim. Komisja uważa również, że w celu zapewnienia proporcjonalnego i odstraszającego charakteru kar, o których nałożenie na wspomniane państwo członkowskie wnosi ona do Trybunału, należy zastosować współczynnik korygujący wynoszący 4,5.

84 Jednakże Trybunał ostatnio bardzo wyraźnie wyjaśnił, z jednej strony, że uwzględnianie znaczenia instytucjonalnego danego państwa członkowskiego nie okazuje się niezbędne do zapewnienia wystarczającego skutku odstraszającego i skłonienia tego państwa członkowskiego do tego, by zmieniło swoje obecne lub przyszłe postępowanie, a z drugiej strony, że Komisja nie wykazała, na podstawie jakich obiektywnych kryteriów ustaliła wartość współczynnika korygującego na 4,5 [zob. podobnie wyrok z dnia 20 stycznia 2022 r., Komisja/Grecja (Odzyskanie pomocy państwa – Żelazonikiel), C-51/20, EU:C:2022:36, pkt 115, 117].

85 Biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności niniejszej sprawy i w świetle swobody oceny przyznanej Trybunałowi w art. 260 ust. 3 TFUE, który przewiduje, że wysokość nakładanego przez niego ryczałtu nie może przekroczyć kwoty wskazanej przez Komisję, należy uznać, że skuteczne zapobieganie powtarzaniu się w przyszłości uchybień analogicznych do tego wynikającego z naruszenia art. 124 dyrektywy 2018/1972 i wpływających na pełną skuteczność prawa Unii wymaga nałożenia ryczałtu, którego kwotę należy określić na 800 000 EUR.

86 Należy zatem zasądzić od Republiki Słowenii zapłatę na rzecz Komisji ryczałtu w wysokości 800 000 EUR.

## W przedmiocie kosztów

87 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Zgodnie z art. 141 § 1 tego regulaminu strona, która cofa skargę, zostaje obciążona kosztami na żądanie strony przeciwnej, sformułowane w uwagach w przedmiocie cofnięcia skargi. Artykuł 141 § 2 przewiduje jednakże, iż na żądanie strony, która cofa skargę, strona przeciwna pokrywa koszty, jeżeli jest to uzasadnione jej sposobem postępowania. Wreszcie zgodnie z art. 141 § 4, jeżeli strony nie zażądają zwrotu kosztów, każda z nich pokrywa własne koszty.

88 W niniejszej sprawie, o ile Komisja wniosła o zasądzenie kary od Republiki Słowenii i o ile uchybienie zostało stwierdzone, o tyle instytucja ta częściowo cofnęła swoją skargę, bez wnoszenia o obciążenie rzeczonego państwa członkowskiego kosztami niniejszego postępowania. Ponadto w uwagach w przedmiocie cofnięcia skargi przez Komisję rzeczone państwo członkowskie nie wniosło o obciążenie jej kosztami postępowania.

89 Należy jednak wskazać, że cofnięcie skargi przez Komisję wynikało ze sposobu postępowania Republiki Słowenii, ponieważ rzeczone państwo członkowskie przyjęło przepisy w pełni transponujące dyrektywę 2018/1972 i poinformowało o nich Komisję dopiero po wniesieniu rozpatrywanej skargi, i że to ze względu na ten sposób postępowania wniosek Komisji o zasądzenie od rzeczonego państwa członkowskiego zapłaty okresowej kary pieniężnej stał się bezprzedmiotowy i Komisja go wycofała.

90 W tym stanie rzeczy, wobec braku możliwości dokonania właściwego rozróżnienia między kosztami związanymi z uchybieniem stwierdzonym w pkt 32 niniejszego wyroku a kosztami związanymi z częściowym cofnięciem skargi przez Komisję, należy orzec, że Republika Słowenii ponosi, poza swoimi własnymi kosztami, koszty poniesione przez Komisję.

Z powyższych względów Trybunał (dziewiąta izba) orzeka, co następuje:

1) **Poprzez nieprzyjęcie do dnia upływu wyznaczonego w uzasadnionej opinii i przedłużonego przez Komisję Europejską terminu przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej i, wobec tego, niepoinformowanie Komisji o tych przepisach Republika Słowenii uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 124 ust. 1 tej dyrektywy.**

2) **Od Republiki Słowenii zasądza się zapłatę na rzecz Komisji Europejskiej ryczałtu w wysokości 800 000 EUR.**

3) **Republika Słowenii pokrywa, poza własnymi kosztami, koszty poniesione przez Komisję Europejską.**

Podpisy